

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/241/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813204766
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3813204766.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci navrhovateľa H. H. G. Z., so sídlom G. XX, D., C. republika, identifikačné číslo XXXXXXXXX, podnikajúca na území G. republiky prostredníctvom organizačnej zložky H. H. SA, pobočka zahraničnej banky mH. v G. republike, so sídlom C. XX, H., IČO XX XXX XXX, v konaní zastúpeného H. D. s.r.o., so sídlom C. X/A, H., IČO XX XXX XXX proti odporcovi S. M., štátnemu občanovi G. republiky, bytom Y. XXX/X, C., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu F. na ochranu občana spotrebiteľa R., so sídlom T. legionárov 5, C., IČO XX XXX XXX, v konaní zastúpeného N. Z. X., advokátom, so sídlom J. Y. X/A, W. o zaplatenie 1.918,34 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 4C/92/2013-95 zo dňa 18. novembra 2014, v senáte jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti o určení splatnosti peňažného plnenia priznaného navrhovateľovi, v napadnutej zamietavej časti a vo výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e .**

Odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na jeho strane sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 1.633,59 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.633,59 eur od 01.01.2012 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania vo výške 214,68 eur, všetko v 30,- eur mesačných splátkach, pričom prvá splátka je splatná 20. dňa v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozhodnutia a ďalšie splátky do 20. dňa príslušného mesiaca až do úplného vyrovnania pod následkom zročnosti celého plnenia v prípade omeškania s plnením jednej splátky; vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa zamietol. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa svojím návrhom podaným dňa 13.3.2013 domáhal od odporcu zaplatenia 1.918,34 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 16,5 % ročne od 7.08.2009 do zaplatenia a so zákonným úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 1.1.2012 do zaplatenia a náhrady trov konania, a to titulom nesplateného úveru. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že dňa 10.11.2008 podal odporca u navrhovateľa žiadosť o poskytnutie hotovostného úveru mPôžička R V žiadosti, ktorá je predtlačou, je žiadateľ - odporca okrem iného označený menom priezviskom, adresou bydliska, dátumom narodenia, rodným číslom, č. OP, v žiadosti sú uvedené údaje o žiadanej výške úveru - 60.000 Sk, dobe splatnosti - 60 mesiacov. V rovnaký deň 10.11.2008 uzavrel navrhovateľ s odporcom Zmluvu o poskytnutí hotovostného úveru mPôžička R Na základe predmetnej zmluvy navrhovateľ poskytol odporcovi úver v sume 60.000,- Sk /1.991,64 eur/ na obdobie 60 mesiacov, pričom konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 8.11.2013. RPMN bola dohodnutá vo výške 17,81 % pri dohodnutej pohyblivej úrokovej sadzbe vo výške 16,50 % ročne v čase uzavretia zmluvy. Celkové náklady spojené s úverom predstavujú sumu 28.346,73 Sk /947,45 eur/ podľa údajov platných v čase uzavretia zmluvy. Priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver bola v danom období 22,21 %. Výška, počet a termíny splátok

istiny, úrokov a iných poplatkov boli uvedené v Prílohe č. 1 tejto zmluvy. Výška mesačnej splátky bola dohodnutá na sumu 1475,07 Sk /48,96 eur/ s termínom splatnosti k 10. dňu v mesiaci. Prvá splátka bola splatná dňa 10.12.2008 a posledná dňa 8.11.2013. Tieto údaje vyplývajú z Harmonogramu splátok. 29.10.2010. Podľa výpisu z účtu odporcu činili kreditné položky sumu 358,05 eur a debetné položky sumu 2.276,39 eur. Rozdielom je žalovaná istina. Odporca predmetný úver čerpal dňa 10.11.2008 vo výške 1.991,64 eur. Ním vykonané platby sú evidované v dňoch 8.12.2008 - 49 eur, 7.1.2009 - 48,99 eur, 27.3.2009 - 113,09 eur, 27.3.2009, 4.5.2009 a 6.8.2009 po 48,99 eur. Keďže bol odporca v omeškanií so splácaním predmetného úveru navrhovateľ dňa 4.10.2011 odstúpil od Zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru mPôžička reg. č. XXXXXX-XXXXXXXXXX/XXXX a vyzval odporcu na úhradu dlhu vzniknutého v súvislosti s odstúpením od Zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru mPôžička v celkovej výške 1.583,63 eur formou splátkového kalendára. V zmysle predmetného odstúpenia zmluva zanikne v deň doručenia tohto odstúpenia. Podľa článku 2.3.4. písm. b) Obchodných podmienok navrhovateľa omeškanie dlžníka s úhradou ktorejkoľvek splatnej pohľadávky mBank vyplývajúcej zo Zmluvy o úvere alebo porušenie akejkoľvek povinnosti dlžníka vyplývajúcej zo Zmluvy o úvere oprávňuje mBank k tomu, aby odstúpila od Zmluvy o úvere podľa podmienok stanovených v článku 2.3.5. OP. Podľa článku 2.3.5. písm. a) mBank má právo odstúpiť od Zmluvy o úvere s okamžitou platnosťou, najmä v prípade, ak dlžník nesplní ktorúkoľvek podmienku poskytnutia úveru alebo sa jeho úverová schopnosť zníži po poskytnutí úveru. Podľa článku 2.4.7. OP za deň doručenia zásielky sa považuje tretí deň odo dňa uloženia oznámenia o zásielke na pošte dlžníka. Navrhovateľ od zmluvy o úvere odstúpil v októbri 2011, doručovanie prebiehalo v období október - november 2011 a bolo neúspešné. S poukazom na bod 2.4.7. OP je možné tvrdiť, že doručenie s istotou nastalo najneskôr 31.12.2011. Podľa doloženej doručeny sa nedoručená zásielka adresovaná odporcovi vrátila navrhovateľovi 12.10.2011. Uvedené skutočnosti súd posúdil podľa § 48 ods. 1 a 2, § 52 ods. 1, 3, 4, § 457 Občianskeho zákonníka, § 2 písmeno a), b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný len sčasti. V konaní bolo preukázané, že účastníci uzavreli Zmluvu o poskytnutí bezhotovostného úveru dňa 10.11.2008, z ktorej vyplynuli pre účastníkov práva a povinnosti. Právny vzťah založený medzi účastníkmi predmetnou zmluvou je občiansko-právnym vzťahom. Právnym základom tohto záväzkového vzťahu je zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch platný v čase uzatvorenia predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch je právnym predpisom upravujúcim osobitný typ zmluvy vo všeobecnosti. Zmluvy o spotrebiteľských úveroch predstavujú samostatný druh súkromno-právnych zmlúv, a nie iba jeden špecifický druh zmluvy o úvere. Z § 1 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. je zrejmé, že účelom spotrebiteľského úveru nie je upraviť vzťahy pri podnikaní medzi podnikateľskými subjektmi, ale regulovať vzťahy pri využití produktov podnikania spotrebiteľmi. Pritom spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol spotrebiteľský úver poskytnutý na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Odporca ako jedna zo zmluvných strán je teda spotrebiteľom a vzhľadom na takto zadefinovanú povahu jeho osoby treba konštatovať, že v danom prípade ide o občiansko-právny vzťah. Zákon o spotrebiteľských úveroch patrí do oblasti predpisov občianskeho práva a je vo vzťahu k Občianskeho zákonníku lex specialis. Tento záver súdu korešponduje s právnou úpravou spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku, najmä § 52 ods. 1 podľa ktorého spotrebiteľskou zmluvou ja každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Navrhovateľ je právnickou osobou, ktorá pri uzatvorení predmetnej zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Navrhovateľ od predmetnej úverovej zmluvy odstúpil, pričom toto odstúpenie podľa jeho tvrdenia nastalo najneskôr 31.12.2011. Odstúpením od zmluvy došlo k jej zrušeniu od začiatku a účastníci predmetnej zmluvy sú si povinní v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vrátiť všetko, čo podľa nej dostali. Súd dodal, že odstúpením od zmluvy sa zmluva zrušuje od začiatku ex tunc /§ 48 ods. 2/ a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva /bez dôvodné obohatenie, náhrada škody/, účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka. V tomto prípade vzniká právo navrhovateľa domáhať sa od odporcu vrátenia poskytnutého úveru, nie však úrokov za úver zo zmluvy zrušenej s účinkami od jej vzniku. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré ak na rozdiel od ustanovenia Občianskeho zákonníka zaväzujú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, zhoršujú jeho postavenie. Ak navrhovateľ poskytol odporcovi spotrebiteľský úver na základe predmetnej zmluvy, od ktorej navrhovateľ dňa 31.12.2011 odstúpil, a ak odporca uhradil navrhovateľovi doteraz sumu 358,05 eur, je odporca povinný vrátiť navrhovateľovi len rozdiel medzi sumou poskytnutého úveru a sumou, ktorú odporca doteraz navrhovateľovi zaplatil, t.j. sumu 1.633,59 eur. Súd k nepriznanému zmluvnému úroku dodal, že podľa ustálenej súdnej praxe /uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obo 143/98/ dohodnuté úroky /zmluvné úroky/ z poskytnutých peňažných prostriedkov patria len do splatnosti

dľhu /jeho splátky/, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania / R 59/2008/. V opačnom prípade by na ľarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaľaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ale aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Pokiaľ navrhovateľ ako veriteľ považoval celý dlh za splatný /nastáním splatnosti i poslednej dohodnutej splátky/, potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, a nie už úrokov z úveru /uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV.ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012/. Ak navrhovateľ žiadal priznať viac, súd s poukazom na horeuvedené dôvody návrh čo do zvyšku zamietol. O povinnosti odporcu zaplatiť úrok z omeškania súd rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odporca je omeškání najneskôr od 1.1.2012. Priznaná výška úroku z omeškania vo výške 9% ročne je v súlade s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. K prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu predstavoval úrok o 8 % vyšší ako základná úroková sadzba ECB, t. j. 8 % + 1 %, t. j. 9 % ročne. Vzhľadom na zistené osobné, príjmové a majetkové pomery odporcu /je poberateľom starobného dôchodku vo výške 493,50 eur mesačne, náklady na bývanie má vo výške 280 eur mesačne; manželka je poberateľkou minimálnej mzdy; je nemajetný; má ďalšie početné dlhy; v dôsledku exekúcií je mu vyplácaný dôchodok len vo výške 198 eur/ súd rozhodol o jeho povinnosti zaplatiť priznanú pohľadávku v splátkach, tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a to v súlade s § 160 ods. 1 O.s.p., pričom podmienky zročnosti splátok a ich výšku súd uviedol vo výroku tohto rozhodnutia. Nakoniec súd uviedol, že priznaný nárok navrhovateľa nie je premlčaný, keďže navrhovateľ od predmetnej zmluvy odstúpil listom zo dňa 4.10.2011 a návrh vo veci bol podaný dňa 13.3.2013, teda pred uplynutím dvojročnej premlčacej doby upravenej v § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 2 O.s.p. vzhľadom na čiastočný úspech navrhovateľa v konaní. Súd priznal navrhovateľovi náhradu trov konania v rozsahu 64 % ako pomeru jeho úspechu a neúspechu /navrhovateľ mal úspech v rozsahu 82 %, neúspech v rozsahu 18 %, rozdielom je pomer 64 %/. Priznané trovy konania pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku z návrhu vo výške 121,50 eur a trov právneho zastúpenia. Trovy právneho zastúpenia pozostávajú z odmeny za 2 úkony právnej služby a to za prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie návrhu zo dňa 11.3.2013 po 81,33 eur, RP za 2 úkony po 7,81 eur, spolu 178,28 eur + 20 % DPH vo výške 35,66 eur, celkom spolu vo výške 213,94 eur. Trovy právneho zastúpenia sú celkom vo výške 213,94 eur, ostatné trovy 121,50 eur, spolu 335,44 eur, z toho 64 % činí 214,68 eur.

Proti tomuto rozsudku do určenia splatnosti navrhovateľovi priznaného plnenia v splátkach po 30,- eur mesačne a do výroku o zamietnutí zvyšnej časti návrhu navrhovateľa, podal včas dovolanie navrhovateľ. Uviedol, že uplatňuje dôvody na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. a), b), d), f) O.s.p.. Súdu prvého stupňa vyčítal nesprávne právne posúdenie veci týkajúce sa aplikácie práva. Zotrval na stanovisku, že v danom prípade ide o tzv. absolútny obchodný vzťah, ktorý nezakladá automaticky pôsobnosť Občianskeho zákonníka v celom rozsahu, ale zakladá iba aplikáciu ustanovení o spotrebiteľských zmluvách. Znamená to teda, že ak je tzv. absolútny obchodný vzťah posúdený zároveň ako spotrebiteľská zmluva, použijú sa naň príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka, v danom prípade najmä ustanovenia o zmluve o úvere a ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Podporne poukazoval na skutočnosť, že samotný obchodný zákonník v znení zákona č. 429/2008 výslovne potvrdzuje, že môže existovať právny vzťah, kedy sa spotrebiteľská zmluva riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka. Vyslovil názor, že žiadne ustanovenie Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách nevyklučuje použitie Obchodného zákonníka v prípadoch, keď je daná priamo zákonom a nie dohodou zmluvných strán ako je tomu práve v prípade zmluvy o úvere. Takisto neexistuje žiadne ustanovenie Občianskeho zákonníka, ktoré by stanovovalo, akým spôsobom má byť splatený úver s úrokom v prípade odstúpenia od úverovej zmluvy, a to z jednoduchého dôvodu, že Občiansky zákonník úverovú zmluvu ako absolútny obchod vôbec neupravuje, a preto nemôže pre spotrebiteľa priaznivejším spôsobom upravovať následky odstúpenia od zmluvy zo strany veriteľa z dôvodu porušenia povinnosti dlžníka. Výklad ustanovení o spotrebiteľských zmluvách, ktorý popiera uplatnenie Obchodného zákonníka na vzťahy vyplývajúce z uzatvorenia zmluvy o úvere považoval za rozporný so slovenským právnym poriadkom, jeho štruktúrou, ako aj s princípom právnej istoty, a preto nemôže mať oporu ani v požiadavke eurokonformného výkladu. Citoval z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/258/2009 zo dňa 31.03.2010, z ktorého vyplýva, že právna úprava spotrebiteľského úveru obsiahnutá v zákone o spotrebiteľských úveroch a právna úprava úverovej zmluvy obsiahnutá v obchodnom zákonníku sa navzájom nevyklučujú, ale naopak, že sa majú aplikovať spoločne, pričom úverová zmluva so spotrebiteľom sa uzatvára podľa Obchodného zákonníka. Za nesprávne preto považoval odstúpenie od zmluvy podľa ustanovení Občianskeho zákonníka s tým, že toto malo byť posúdené podľa ustanovení Obchodného zákonníka a za nesprávne považoval aj

posúdenie právnych účinkov odstúpenia. Citoval ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka, podľa ktorého ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok, alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Konštatoval, že vzhľadom na špecifický účinok odstúpenia na trvanie záväzku dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky nedochádza odstúpením od zmluvy ani k zániku nároku veriteľa na úrok z omeškania, a preto pri odstúpení od zmluvy veriteľom pre nesplácanie úveru dlžníkom má veriteľ aj naďalej nárok na úroky z úveru aj sankčné úroky z omeškania. Navrhovateľ ďalej spochybnil rozhodnutie súdu prvého stupňa o povolení odporcovi splniť priznané peňažné plnenie navrhovateľovi v splátkach po 30,- eur mesačne. Podľa neho sa jedná o neúmerné zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa. Súd pri určení výšky mesačnej splátky vychádzal len z údajov, koľko je odporca ochotný splácať a neprihliadol na okolnosti na strane navrhovateľa. Napriek pomerom odporcu, ktoré mu zrejme neumožňujú jednorazové splatenie dlžnej sumy navrhovateľovi, je určenie mesačne splátky v sume 30,- eur neobjektívne a pri takejto splátke by len splatenie samotnej istiny trvalo približne 5 rokov. Súd pre rozhodnutie o povolení splácať priznané plnenie v mesačných splátkach nezistil všetky potrebné skutočnosti, ktoré by jeho rozhodnutie presvedčivo zdôvodňovali a majetkové pomery odporcu neboli dostatočne zo strany súdu preverené. Navrhovateľ by sa uspokojil prípadne so splácaním priznaného plnenia v splátkach, nie však nižších ako 75,- eur mesačne. Navrhovateľ potom navrhol, aby odvolací súd napadnuté časti rozsudku súdu prvého stupňa zrušil a vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhol pripustiť aj dovolanie proti prípadnému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu s tým, že prax súdov Slovenskej republiky nie je v otázke posudzovania nárokov pri odstúpení od zmluvy jednotná.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Vedľajší účastník na strane odporcu sa k odvolaniu navrhovateľa písomne vyjadril. Dal súdu do pozornosti uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I ÚS 402/2013 z 19.06.2013, ktorým bolo vyslovené, že aplikácia Občianskeho zákonníka na spotrebiteľský úverový vzťah je ústavne konformná a nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť daného záveru. Poukázal na to že v predmetnej právnej veci si navrhovateľ uplatňuje voči odporcovi ako spotrebiteľovi pohľadávku, ktorá vznikla titulom zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podľa neho ide o jednoznačne spotrebiteľskú zmluvu a preto je potrebné na ňu primerane použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka. Spotrebiteľské právo bolo etablované do právneho poriadku Slovenskej republiky v rámci procesu transpozície právnych aktov ES/EÚ. V súkromnoprávnej rovine sú ustanovenia spotrebiteľských zmlúv uvedené v Občianskom zákonníku, ako aj v ostatných spotrebiteľských normách, a vo vzťahu ku všetkým ostatným súkromnoprávnym predpisom slovenského právneho poriadku sú ustanoveniami špeciálnymi a v prevažnej miere kogentnými, čo je dané tým, že konkrétne implementujú záväzné európske spotrebiteľské predpisy. Teória absolútneho obchodu pri posudzovaní úverových vzťahov, tak musí ustúpiť špeciálnej špeciálnej záväznej spotrebiteľskej právnej úprave, ktorá má svoj základ v smernici rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Dogmatickú teóriu absolútneho obchodu považuje vedľajší účastník v kontexte kogentnej a špeciálnej spotrebiteľskej úpravy z dnešného stavu spoločenského vývoja za prekonanú. Pokiaľ by sa pripustil opak, vytvárala by sa dvojkolajnosť pri posudzovaní spotrebiteľských vzťahov, čo by neodôvodnene poškodzovalo spotrebiteľov. Pokiaľ by si účastníci spotrebiteľskou záväzkového vzťahu v samotnom právnom úkone dojednali použitie Obchodného zákonníka na svoj záväzkový vzťah, takéto dojednanie by bolo treba posúdiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko samotnej koncepcii a filozofii spotrebiteľských vzťahov zodpovedá aj prirodzenejšia všeobecná úprava záväzkov podľa Občianskeho zákonníka. Použitie Obchodného zákonníka ako podpornej právnej úpravy spotrebiteľských vzťahoch je jednoznačne pre spotrebiteľa znevýhodňujúce, a naopak dodávateľa dostáva do ešte výhodnejšieho postavenia. Ďalej vedľajší účastník poukázal aj na to mnohé "úverové" zmluvy, hoci súd tak označované a sú vyhotovované hoci aj bankami, dnes už nemožno považovať za konsenzuálne kontrakty v zmysle § 497 Obchodného zákonníka. Dlžníkovi totiž veriteľ poskytuje peňažné prostriedky priamo na základe zmluvy a nedáva mu iba prísľub na poskytnutie peňažných prostriedkov budú u každý právny úkon je pritom vždy potrebné posudzovať podľa jeho obsahu a nie iba podľa toho ako je označený. Pokiaľ by sme paušálne zotrvali na aplikácii Obchodného zákonníka pri každej formulárovej zmluve, ktorá je označená dodávateľom ako úverová zmluva, skazili by sme jednak povrchnosť, ktorá opomína obsah hodnoteného právneho úkonu a zároveň by sme ignorovali zmenu spoločenskej situácie a predovšetkým kogentnú právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv vrátane zmlúv o spotrebiteľských úveroch. V súvislosti s povolenými mesačnými splátkami vo výške 30 eur poukázal vedľajší účastník na skutočnosť, že z obsahu spisu nie je zrejme aká nemajetková ekonomická situácia odporcu, ale má zato že splátky v takto určenej výške sú primerané

pre obe strany sporu a hospodárske záujmy navrhovateľa takýmito splátkami nebudú nijakým zásadným spôsobom dotknuté. Na základe uvedeného navrhol aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdil ako dôvodný a správny.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutých častiach a vo výroku o náhrade trov konania ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť.

V prejednávanej veci navrhovateľ vo svojom odvolaní zotrváva na stanovisku, že daný právny vzťah medzi účastníkmi mal byť posudzovaný ustanoveniami Obchodného zákonníka, a to najmä v otázke odstúpenia a právnych dôsledkov odstúpenia od úverovej zmluvy.

Odvolací súd preskúmaním veci zistil, že súd prvého stupňa v tejto otázke vec správne právne posúdil. Jeho závery sú v súlade s nálezom Ústavného súdu SR č.k. I ÚS/402/2013-10 zo dňa 19.06.2013. Týmto rozhodnutím bola potvrdená rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky, ktoré síce priznávajú, že úver je absolútnym obchodom, pričom na úver dopadá tretia časť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy, avšak pokiaľ ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou a ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu, a teda o typický občianskoprávny vzťah. Úverovanie spotrebiteľov patrí medzi najfrekventovanejšie občianskoprávne vzťahy. Je náležité a plne v súlade s princípy ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnú úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo.

Niet pochybností o tom, že aj v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnú formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Na plynutie času ani jeho dôsledky, vrátane premlčania v typickej občianskoprávnej veci nemôže dopadať právnou úpravou obchodného práva a rovnako ani na otázky odstúpenia a dôsledkov odstúpenia od zmluvy. Vychádza sa z názoru, že niet dôvodu nechrániť dobromyseľnosť spotrebiteľov, ktorá vychádza z dôvery objektívne občianske právo prehnane chrániť dodávateľa, ktorý sám zmluvu koncipoval. Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je pomerne náročné na dodávateľov a významne chráni spotrebiteľov, ktorí takmer žiadnym spôsobom neparticipujú na koncipovaní zmluvy, a preto je namieste silná ochrana spotrebiteľov, ktorú slovenský zákonodarca zakotvil v ustanovení § 54 Občianskeho zákonníka. V rámci kolízie dvoch noriem na ten istý inštitút sa použije občianskoprávna úprava, keďže nejde o úver medzi dvoma nepodnikateľmi, alebo dvoma podnikateľmi alebo o inú než spotrebiteľskú zmluvu. Aj v danom prípade ide o formulárovú zmluvu, ktorej predformulované zmluvné podmienky spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť. Ak dodávateľ predformuluje v spotrebiteľskej zmluve klauzuly, ktoré sú v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, resp. nedá ich do súladu s týmto paragrafom, v zmysle § 879f ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka, dostáva sa do rozporu so zákonom a takéto klauzuly sú neplatné. O takýto rozpor ide aj vtedy, ak by sa postavenie spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy použitím inštitútu práva podľa Obchodného zákonníka s odkazom na § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka zhoršilo napriek tomu, že Občiansky zákonník upravuje pre spotrebiteľa rovnaký inštitút priaznivejšie.

Odvolací súd nijako nepopiera, že úver je absolútnym obchodom, a že na úver dopadá tretia časť Obchodného zákonníka, bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. Ešte dôležitejšou skutočnosťou však je, že v prípade úverovej zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou a tiež ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu, teda ide o typický občianskoprávny vzťah. Nie sú pochybnosti o tom, že predmetná zmluva je zmluvou typovou a odporca nepoužil predmet plnenia na podnikanie. Rovnako tu nie sú pochybnosti, že veriteľ je podnikateľ a predmet konania sa týka jeho podnikateľskej činnosti. O tom, že v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu nepochyboval ani samotný navrhovateľ. V konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnú formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Keďže predmetná právna vec má spotrebiteľskú povahu dopadá na ňu právnou ochranou vyplývajúca z ustanovenia § 54 Občianskeho zákonníka. Postavenie spotrebiteľa nie je prípustné zhoršiť oproti právnej úprave Občianskeho zákonníka, vrátane právnej úpravy odstúpenia od zmluvy, a to ani v prípade úveru, ktorý čo odvolací súd nepochybuje, je absolútnym obchodom. V rámci kolízie dvoch noriem upravujúcich

totožný inštitút sa však použije občianskoprávna úprava. Aplikácia Obchodného zákonníka v danom prípade by predstavovala rozpor s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré je súladné s právom Európskej únie, ktoré umožňuje členským štátom prijať na ochranu spotrebiteľov aj prísnejšie opatrenia než aké odporúča Smernica Rady 93/13 EHS. O rozpor s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka by sa teda jednalo v prípade, ak by sa postavenie spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy použitím inštitútu práva podľa Obchodného zákonníka zhoršilo napriek tomu, že Občiansky zákonník upravuje pre spotrebiteľa rovnaký inštitút priaznivejšie. Je pravdou, že ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka významne chráni spotrebiteľa, je potrebné však vziať do úvahy, že spotrebiteľ takmer žiadnym spôsobom na koncipovaní typovej zmluvy neparticipuje, preto sa dá plne pochopiť pomerne silná ochrana spotrebiteľov, ktorú zákonodarca v tomto ustanovení zakotvil. Na faktickú nerovnosť medzi dodávateľom a spotrebiteľom poukazujú aj viaceré rozhodnutia Súdneho dvora /napr. rozsudok C-168/05, Mostaza-Claro bod 25, 26, 27/.

Keďže v preskúmvanej veci nepochybne právna úprava odstúpenia od zmluvy upravená v ustanovení § 48 Občianskeho zákonníka je pre spotrebiteľa priaznivejšia, keď vychádzajúc z ods. 2 tohto ustanovenia v dôsledku odstúpenia od zmluvy dochádza k zrušeniu zmluvy od samého počiatku, teda ex tunc. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa k zániku zmluvy s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršuje. V nadväznosti na uvedené vychádzajúc z ustanovení § 48 ods. 2 a § 457 Občianskeho zákonníka tu je povinnosť účastníkov konania navzájom si vrátiť iba to, čo si vzájomne plnili. Tieto ustanovenia prvostupňový súd na danú vec aj správne aplikoval a po nespornom zistení, že navrhovateľ od zmluvy odstúpil, zaviazal odporcu len na zaplatenie rozdielu medzi sumou úveru, ktorá mu zo strany navrhovateľa bola na základe zmluvy o úvere poskytnutá a sumou, ktorú už tento splatil, a vo zvyšku návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol. Výška poskytnutá úveru ani výška uhradenej sumy odporcom v konaní sporná nebola.

Rovnako správne prvostupňový súd postupoval, keď na danú vec aplikoval aj pokiaľ ide o úrok z omeškania, príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka a o trovách konania rozhodol vzhľadom na pomer úspechu navrhovateľa v konaní.

Čo sa týka navrhovateľom namietanej splatnosti priznaného plnenia, keď súd prvého stupňa umožnil odporcovi splniť si jeho dlh v splátkach po 30,- eur mesačne, aj tu považuje odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne.

Podľa § 160 ods. 1 O.s.p. ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

V citovanom zákone ustanovení je stanovená lehota na splnenie povinnosti, ktorú súd vo svojom rozhodnutí uložil. Ide o trojdňovú lehotu, ktorá je stanovená zákonom a preto súd nemusí osobitne odôvodňovať vo svojom rozhodnutí, prečo na splnenie uloženej povinnosti určil práve túto zákonnú lehotu. Na druhej strane zákon v citovanom ustanovení § 160 ods. 1 umožňuje súdu, aby v konkrétnom prípade určil lehotu na splnenie dlhšiu, prípadne určil, že sa peňažné plnenie vykoná v splátkach. Takéto rozhodnutie musí byť vždy odôvodnené, podložené zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo doložili, že je dôvod odchýliť sa od zákonom stanovenej trojdňovej lehoty na plnenie. Dôvody na takéto odlišné určenie lehoty na plnenie môžu spočívať v povahe prejednávanej veci, v povahe priznaného nároku alebo v osobných pomeroch účastníkov konania.

V predmetnej právnej veci súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom uložil odporcovi zaplatiť navrhovateľovi 1.633,59 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.633,59 eur od 01.01.2012 do zaplatenia. Z výpovede odporcu ako účastníka konania zistil, že odporca je starobný dôchodca s dôchodkom vo výške 493,50 eur mesačne, náklady na bývanie má vo výške 280 eur mesačne, jeho manželka je poberateľkou minimálnej mzdy a odporca je nemajetný, má ďalšie početné dlhy a v dôsledku exekúcií je mu vyplácaný dôchodok len vo výške 198 eur. Uvedenými skutočnosťami súd prvého stupňa odôvodnil v danej veci svoje rozhodnutie povoliť odporcovi splácať navrhovateľovi priznané peňažné plnenie v splátkach po 30,- eur mesačne. Odvolací súd sa domnieva, že takéto rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne a je odôvodnené v konaní zistenými skutočnosťami. Vzhľadom na pomery odporcu je úplne nereálne, aby svoj dlh voči navrhovateľovi zaplatil jednorazovo.

Možnosť jeho splatenia v splátkach a určenie výšky mesačnej splátky potom zodpovedá zisteným pomerom odporcu. Takéto splácanie dlhu nebude neprimerané ani záujmom navrhovateľa, ktorý je jednak bankou a ktorý už pri poskytovaní úveru odporcovi vedel, že tento je starobný dôchodca.

Na základe uvedených záverov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti o určení splatnosti peňažného plnenia priznaného navrhovateľovi, v napadnutej zamietavej časti a vo výroku o náhrade trov konania ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd nepovažoval za potrebné pripustiť v predmetnej právnej veci dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku s prihliadnutím na to, že otázka aplikácie Občianskeho a Obchodného zákonníka v spotrebiteľských veciach už bola riešená aj vyššie citovaným rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky.

V odvolacom konaní bol tak úspešný odporca, ktorý by mal spolu s vedľajším účastníkom na svojej strane v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania. Keďže však v súvislosti s odvolacím konaním odporcovi trovy nevznikli a vedľajší účastník na jeho strane si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, odvolací súd

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.